

ΜΑΘΗΜΑ XXIV, ΜΑΘΗΜΑ XXXIX

ΚΕΙΜΕΝΟ

α) Paucis post diēbus cum Ennius ad Nasīcam venisset et eum a ianuā quaereret, exclamāvit Nasīca se domi non esse, etsi domi erat. Tum Ennius indignātus quod Nasīca tam aperte mentiebātur: «Quid?» inquit «Ego non cognosco vocem tuam?» Visne scire quid Nasīca responderit? «Homo es impudens. Ego cum te quaerem, ancillae tuae credidi te domi non esse; tu mihi ipsi non credis?»

β) Sapientem nec paupertas nec dolor prohibet, nec eae res, quae imperītos avertunt et praecipites agunt. Tu illum premi putas malis? Utitur! Non ex ebore tantum Phidias sciēbat facere simulacra; ex aere quoque faciēbat. Si marmor illi obtulisses, si viliōrem materiam, fecisset tale, quale ex illā fieri optimum posset. Eōdem modo sapiens virtūtem, si licēbit, in divitiis explicābit, si minus, in paupertāte; si poterit, in patriā, si minus, in exilio;

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική από το πρώτο απόσπασμα το «Tum ... credis?» και από το δεύτερο απόσπασμα το «Sapientem ... posset».

Μονάδες 20

B1. Να αντιστοιχίσετε τις φράσεις της Στήλης Α΄ με την κατάλληλη επιλογή από τη στήλη Β΄:

Στήλη Α΄	Στήλη Β΄
α. Η μετακλασική εποχή ανήκει στην	I. περιγραφική διαίρεση II. αριστοκρατική αξιολόγηση III. ιστορική διαίρεση
β. Η πρόταση «Η Ελλάδα, ενώ κατακτήθηκε, κατέκτησε τον άγριο νικητή και εισήγαγε τις τέχνες στο αγροτικό Λάτιο» είναι του:	I. Οβίδιου II. Οράτιου III. Καίσαρα
γ. Στα φυσικά χαρακτηριστικά της Λατινικής δεν περιλαμβάνονται:	I. τα καλολογικά στοιχεία II. η στιβαρότητα, η λογική και συντακτική οργάνωση III. η τάση για λιτό και κατανοητό λόγο

δ. Στους πεζογράφους των χρόνων του Κικέρωνα δεν ανήκει:	I. ο Σαλλούστιος Κρίσπος II. ο Γάιος Ιούλιος Καίσαρ III. ο Βιτρούβιος
ε. Το τέλος της κλασικής εποχής ορίζεται από ένα γεγονός:	I. τον θάνατο του Οκταβιανού Αυγούστου (14 μ.Χ.) II. τη ναυμαχία στο Άκτιο (31 π.Χ.) III. τη δολοφονία του Ιούλιου Καίσαρα (44 π.Χ.)

Μονάδες 10

B2. Να εντοπίσετε τις λέξεις της λατινικής των δύο αποσπασμάτων με τις οποίες σχετίζονται ετυμολογικά οι ακόλουθες λέξεις της ελληνικής γλώσσας: οικοδομικός, γνώση, ουμανισμός, έμπειρος, μινιμαλισμός.

Μονάδες 10

Γ.1.α. viliōrem, minus: για τον πρώτο τύπο, αφού σχηματίσετε τους άλλους δύο βαθμούς του επιθέτου, να σχηματίσετε και τους τρεις βαθμούς του αντίστοιχου επιρρήματος, ενώ για τον δεύτερο τύπο να γράψετε τους άλλους δύο βαθμούς του επιρρήματος, καθώς και τον συγκριτικό και υπερθετικό του επιθέτου στην γενική ενικού του θηλυκού γένους.

(μονάδες 9)

Γ.1.β. homo impudens, viliōrem materiam, eōdem modo: Να μεταφέρετε τις συνεκφορές στην γενική πληθυντικού.

(μονάδες 6)

Μονάδες 15

Γ.2.α. cognosco, utitur: να σχηματίσετε τα απαρέμφατα στη φωνή που είναι ο κάθε τύπος. Όπου χρειάζεται, να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο.

(μονάδες 7)

Γ.2.β. Να σχηματίσετε τους ζητούμενους τύπους, λαμβάνοντας υπόψη το υποκείμενο, όπου χρειάζεται.

quaereret: αφαιρετική του σουπίνο

erat: περιφραστικός τύπος απαρεμφάτου μέλλοντα

scire: β' πληθυντικό προστακτικής ενεστώτα

malis: γ' πληθυντικό υποτακτικής υπερσυντελικού

obtulisses: αφαιρετική του γερουνδίου

fecisset: αιτιατική μετοχής μέλλοντα

explicābit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου στην ίδια φωνή

poterit: α' πληθυντικό οριστικής παρατατικού

(μονάδες 8)

Μονάδες 15

Δ. 1. α. Si marmor illi obtulisses, si viliōrem materiam, fecisset tale.....: Να αναγνωρίσετε το είδος του υποθετικού λόγου (1 μονάδα) και να τον μετατρέψετε ώστε να δηλώνει δυνατή ή πιθανή υπόθεση σε παρόν – μέλλον (4 μονάδες).

(μονάδες 5)

Δ. 1. β. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις λέξεις του πίνακα:

diēbus	Είναι.....στο.....
se (1 ^ο απόσπασμα)	Είναι.....στο.....
indignātus	Είναι.....στο.....
premi	Είναι.....στο.....
in divitiis	Είναι.....στο.....

(μονάδες 10)

Μονάδες 15

Δ.2.α. Ego cum te quaererem, ancillae tuae credidi te domi non esse: Να μεταφέρετε το απόσπασμα από τον ευθύ στον πλάγιο λόγο με εξάρτηση από το: Ennius dixit...

(12 μονάδες)

Δ.2.β. Paucis post diēbus: να γράψετε τη φράση με ισοδύναμο τρόπο.

(3 μονάδες)

Μονάδες 15